

TABEL 1 BBP EN BELANGRIJKSTE BESTEDINGSCATEGORIEËN, NAAR VOLUME
 (voor kalenderinvoeden gezuiverde gegevens; veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar, tenzij anders vermeld)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 r
Consumptieve bestedingen van de particulieren	0,5	0,8	1,6	1,0	2,0	1,7	1,9	0,8	2,3	0,8
Consumptieve bestedingen van de overheid	3,1	1,4	1,8	1,2	0,6	2,0	2,4	0,8	0,2	1,1
Bruto-investeringen in vaste activa	-5,0	0,6	8,0	6,4	2,3	6,1	2,2	-8,1	-0,9	4,9
Woningen	-5,2	3,1	8,0	10,7	6,5	3,3	-2,7	-9,2	1,6	-3,8
Ondernemingen	-4,7	-1,2	8,9	4,5	2,0	8,2	4,2	-9,3	-1,6	8,8
Overheid	0,5	1,1	-0,2	9,2	-3,6	-1,1	0,9	7,2	-1,8	6,5
p.m. Finale binnenlandse bestedingen ⁽¹⁾⁽²⁾	-0,1	0,8	2,8	2,1	1,6	2,6	2,0	-1,2	1,1	1,7
Voorradwijziging ⁽¹⁾	0,0	0,0	-0,2	1,0	0,5	0,1	-0,3	-0,7	0,0	0,4
Netto-uitvoer van goederen en diensten ⁽¹⁾	1,4	0,0	0,5	-1,1	0,6	0,2	-0,8	-0,7	1,2	-0,1
Uitvoer van goederen en diensten	2,5	0,5	6,2	3,8	5,5	5,2	1,8	-11,3	9,9	5,1
Invoer van goederen en diensten	0,7	0,5	6,0	5,6	5,0	5,2	2,9	-10,6	8,7	5,5
Bbp	1,4	0,8	3,1	1,9	2,7	2,8	0,9	-2,7	2,3	1,9
Handelsoverschot of -tekort (-) als gevolg van de ruilvoetverandering ⁽³⁾	0,9	-0,1	-0,7	-0,3	-0,6	0,2	-2,0	2,5	-1,2	-1,2
Saldo van de primaire inkomens ontvangen van het buitenland ⁽³⁾	-0,2	0,2	-0,4	0,2	0,2	0,4	-2,0	2,4	0,1	
Bni	2,0	0,8	2,0	1,2	2,4	3,2	-0,7	-2,1	3,5	0,8
p.m. Totale binnenlandse bestedingen ⁽⁴⁾	-0,1	0,8	2,9	3,1	2,2	2,7	1,7	-2,0	1,1	2,1
Finale bestedingen ⁽⁵⁾	1,1	0,7	4,3	3,4	3,7	3,8	1,7	-6,3	4,9	3,5
Overheidsbestedingen ⁽⁶⁾	3,0	1,4	1,8	1,4	0,3	2,0	2,4	1,1	0,1	1,4

Bronnen: INR, NBB.

(1) Bijdrage tot de verandering van het bbp.

(2) Consumptieve bestedingen van de particulieren en van de overheid en bruto-investeringen in vaste activa.

(3) Bijdrage tot de verandering van het bni.

(4) Finale binnenlandse bestedingen en voorraadwijziging.

(5) Totale binnenlandse bestedingen en uitvoer van goederen en diensten.

(6) Consumptieve bestedingen en bruto-investeringen in vaste activa van de overheid.

TABEL 2 BBP EN BELANGRIJKSTE BESTEDINGSCATEGORIËN, NAAR VOLUME

(voor seisoen- en kalenderinflarden gezuiverde gegevens, veranderingspercentages t.o.v. het voorafgaande jaar, tenzij anders vermeld)

	2009				2010				2011			
	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4
Consumptieve bestedingen van de particulieren	-0,1	0,1	0,9	2,2	3,0	2,5	1,8	1,9	1,4	1,2	0,6	n.
Consumptieve bestedingen van de overheid	1,6	1,2	0,6	0,0	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,4	1,1	n.
Bruto-investeringen in vaste activa	-7,4	-8,7	-9,8	-6,6	-4,6	-2,1	2,1	1,4	4,5	7,2	5,0	n.
Woningen	-8,7	-10,3	-10,2	-7,4	-4,1	1,1	5,3	4,5	2,4	-1,9	-6,8	n.
Ondernemingen	-8,5	-10,0	-11,4	-7,5	-5,3	-3,3	1,3	1,0	5,8	11,6	9,9	n.
Overheid	6,8	9,7	7,4	5,2	1,0	-2,3	-1,1	-4,5	3,3	5,5	10,1	n.
p.m. Finale binnederlandse bestedingen ⁽¹⁾⁽²⁾	-1,4	-1,6	-1,6	-0,3	0,6	0,9	1,4	1,3	1,7	2,2	1,6	n.
Voorraadwijziging ⁽¹⁾	-1,3	-0,8	-0,4	-0,4	0,4	0,0	-0,9	0,6	0,9	0,3	1,3	n.
Netto-uitvoer van goederen en diensten ⁽¹⁾	-1,3	-1,7	-0,5	0,7	0,9	1,9	1,6	0,2	0,8	-0,3	-1,3	n.
Uitvoer van goederen en diensten	-14,6	-17,0	-12,0	-0,3	8,4	12,6	9,6	9,2	9,9	5,6	3,0	n.
Invoer van goederen en diensten	-13,4	-15,4	-11,6	-1,0	7,3	10,2	7,8	9,3	9,1	6,2	4,8	n.
Bbp	-3,9	-4,2	-2,5	0,0	1,9	2,9	2,1	2,1	2,9	2,1	1,6	0,9
p.m. Bbp, veranderingspercentages t.o.v. het voorafgaande kwartaal	-1,8	0,2	1,1	0,6	0,1	1,1	0,4	0,5	0,9	0,3	-0,1	-0,2
p.m. Totale binnederlandse bestedingen ⁽³⁾	-2,7	-2,6	-2,1	-0,7	1,0	0,6	2,0	2,1	2,5	3,0	n.	
Finale bestedingen ⁽⁴⁾	-8,2	-9,3	-6,7	-0,6	4,1	5,9	4,5	5,1	5,5	3,9	3,0	n.
Overheidsbestedingen ⁽⁵⁾	1,8	1,5	0,9	0,2	0,2	0,1	0,1	-0,2	0,5	0,8	1,7	n.

Bronnen: INR, NBB.

(1) Bijdrage tot de verandering van het bbp.

(2) Consumptieve bestedingen van de particulieren en van de overheid en bruto-investeringen in vaste activa.

(3) Finale binnederlandse bestedingen en voorradwijziging.

(4) Totale binnederlandse bestedingen en uitvoer van goederen en diensten.

(5) Consumptieve bestedingen en bruto-investeringen in vaste activa van de overheid.

TABEL 3 DEFLOTOREN VAN HET BBP EN VAN DE BELANGRIJKSTE BESTEDINGSCATEGORIEËN

(niet voor kalenderinvloeden gezuiverde gegevens, veranderingspercentages t.o.v. het voriggende jaar)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 r
Consumptieve bestedingen van de particulieren	1,2	1,4	2,3	2,7	3,0	2,9	3,3	-0,9	1,8	3,4
Consumptieve bestedingen van de overheid	3,7	3,3	2,5	3,4	3,0	2,6	4,5	3,7	2,3	2,9
Bruto-investeringen in vaste activa	-0,9	1,5	2,8	1,8	3,8	2,8	4,0	0,1	1,3	2,3
Woningen	2,2	2,6	5,2	4,8	5,7	4,5	7,7	1,3	1,0	2,2
Ondernemingen	-2,1	1,2	2,0	0,7	2,7	2,1	2,6	-0,1	1,2	2,4
Overheid	0,5	1,2	2,2	1,1	5,6	3,0	2,8	-2,6	3,3	2,0
p.m. Finale binnenlandse bestedingen ⁽¹⁾	1,3	1,9	2,4	2,7	3,2	2,8	3,7	0,4	1,8	3,0
Ruilverkoop	1,2	-0,2	-0,9	-0,4	-0,7	0,2	-2,4	3,4	-1,5	-1,4
Uitvoer van goederen en diensten	-0,6	-1,4	2,1	4,0	2,3	2,4	3,8	-5,2	4,7	5,2
Invoer van goederen en diensten	-1,8	-1,2	3,0	4,4	3,0	2,1	6,4	-8,4	6,4	6,7
Bbp	2,0	2,0	2,1	2,4	2,3	2,3	2,2	1,2	1,8	2,3
Bni	1,2	2,3	2,8	2,6	2,9	2,1	4,2	-1,2	2,9	3,5
p.m. Totale binnenlandse bestedingen ⁽²⁾	1,2	2,3	2,8	2,6	2,9	2,1	4,2	-1,2	2,9	3,5
Finale bestedingen ⁽³⁾	0,4	0,7	2,5	3,2	2,6	2,2	4,0	-3,0	3,7	4,3
Overheidsbestedingen ⁽⁴⁾	3,4	3,2	2,5	3,3	3,2	2,6	4,4	3,3	2,3	2,8

Bronnen: INR, NBB.

(1) Consumptieve bestedingen van de particulieren en van de overheid en bruto-investeringen in vaste activa.

(2) Finale binnenlandse bestedingen en voorraadwijziging.

(3) Totale binnenlandse bestedingen en uitvoer van goederen en diensten.

(4) Consumptieve bestedingen en bruto-investeringen in vaste activa van de overheid.

TABEL 4 BBP EN BELANGRIJKSTE BESTEDINGSCATEGORIEËN, TEGEN LOPENDE PRIJZEN
 (voor kalenderinvloeden gezuiverde gegevens, veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar, tenzij anders vermeld)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 r
Consumptieve bestedingen van de particulieren	1,7	2,2	3,9	3,7	5,0	4,6	5,3	-0,2	4,1	4,2
Consumptieve bestedingen van de overheid	6,9	4,8	4,5	4,3	3,6	4,9	7,2	4,4	2,4	4,0
Bruto-investeringen in vaste activa	-5,8	2,1	11,0	8,4	6,2	9,1	6,3	-8,1	0,4	7,4
Woningen	-3,4	6,1	13,6	16,0	12,5	8,0	4,8	-8,0	2,6	-1,7
Ondernemingen	-7,4	0,6	11,3	5,2	4,1	10,5	7,3	-9,5	-0,6	11,5
Overheid	1,1	2,3	1,9	10,4	1,8	1,8	3,7	4,6	1,5	8,7
p.m. Finale binnederlandse bestedingen ⁽¹⁾⁽²⁾	1,2	2,6	5,2	4,6	4,7	5,3	5,6	-0,9	2,9	4,7
Voorraadwijziging ⁽¹⁾	-0,1	0,4	0,3	1,0	0,3	-0,6	0,1	-2,3	1,1	0,9
Netto-uitvoer van goederen en diensten ⁽¹⁾	2,3	-0,2	-0,1	-1,2	0,1	0,5	-2,8	1,6	0,1	-1,2
Uitvoer van goederen en diensten	1,9	-0,9	8,4	7,9	7,9	7,7	5,7	-15,9	15,1	10,6
Import van goederen en diensten	-1,1	-0,7	9,2	10,2	8,2	7,4	9,5	-18,1	15,6	12,6
Bbp	3,4	2,8	5,4	4,3	5,1	5,2	3,0	-1,5	4,1	4,3
Saldo van de primaire inkomens ontvangen van het buitenland ⁽³⁾	-0,2	0,2	-0,4	-0,4	0,2	0,2	0,5	-2,0	2,5	0,1
Bni	3,1	3,0	5,0	3,8	5,3	5,4	3,4	-3,5	6,6	4,3
p.m. Totale binnederlandse bestedingen ⁽⁴⁾	1,2	3,2	5,8	5,2	4,9	6,0	-3,2	4,1	5,7	
Finale bestedingen ⁽⁵⁾	1,5	1,4	6,9	6,7	6,4	6,2	5,9	-9,0	8,8	7,9
Overheidsbestedingen ⁽⁶⁾	6,5	4,6	4,4	4,7	3,5	4,7	6,9	4,4	2,4	4,3

Bronnen: INR, NBB.

(1) Bidrag tot de groei van het bbp.

(2) Consumptieve bestedingen van de particulieren en van de overheid en bruto-investeringen in vaste activa.

(3) Bidrag tot de groei van het bni.

(4) Finale binnederlandse bestedingen en voorraadwijziging.

(5) Totale binnederlandse bestedingen en uitvoer van goederen en diensten.

(6) Consumptieve bestedingen en bruto-investeringen in vaste activa van de overheid.

TABEL 5 BBP EN BELANGRIJKSTE BESTEDINGSCATEGORIEËN, TEGEN LOPENDE PRIJZEN

(niet voor kalenderinvloeden gezuiverde gegevens, in € miljoen)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 r
Consumptieve bestedingen van de particulieren	141 426	144 490	150 256	155 935	163 512	171 088	179 987	179 697	187 476	195 029
Consumptieve bestedingen van de overheid	60 306	63 179	65 941	69 024	71 505	74 838	80 088	83 741	85 767	89 192
Bruto-investeringen in vaste activa	51 368	52 185	57 880	62 738	66 923	72 956	77 395	71 173	71 588	76 820
Woningen	12 358	13 107	14 892	17 277	19 439	20 986	22 000	20 243	20 771	20 410
Ondernemingen	34 564	34 529	38 350	40 340	42 269	46 659	49 886	45 173	44 977	50 059
Overheid	4 446	4 549	4 638	5 121	5 215	5 312	5 510	5 756	5 840	6 351
p.m. Finale binnederlandse bestedingen ⁽¹⁾	253 099	259 854	274 076	287 697	301 940	318 881	337 471	334 610	344 831	361 041
Voorradwijziging	97	1 378	2 903	3 725	4 605	3 824	5 697	-3 504	-26	3 099
Netto-uitvoer van goederen en diensten	15 423	14 925	14 313	11 935	12 152	12 905	2 963	9 291	9 572	5 435
Uitvoer van goederen en diensten	206 015	204 173	221 194	238 737	257 498	277 203	292 766	246 335	283 533	313 658
Invoer van goederen en diensten	190 592	189 248	206 881	226 802	245 246	264 298	289 803	237 043	273 961	308 223
Bbp	268 620	276 157	291 292	303 357	318 697	335 610	346 130	340 398	354 378	369 574
Saldo van de primaire inkomens ontvangen van het buitenland	3 638	4 203	3 218	1 988	2 724	3 366	4 966	-2 101	6 243	6 463
Bni	272 257	280 360	294 510	305 345	321 421	338 976	351 097	338 296	360 621	376 037
p.m. Totale binnederlandse bestedingen ⁽²⁾	253 196	261 231	276 979	291 422	306 545	322 706	343 167	331 106	344 806	364 139
Finale bestedingen ⁽³⁾	459 211	465 405	498 173	530 159	564 043	599 909	635 933	577 441	628 339	677 797
Overheidsbestedingen ⁽⁴⁾	64 752	67 727	70 578	74 145	76 720	80 150	85 598	89 497	91 607	95 543

Bronnen: INB, NBB.

(1) Consumptieve bestedingen van de particulieren en van de overheid en bruto-investeringen in vaste activa.

(2) Finale binnederlandse bestedingen en voorradwijziging.

(3) Totale binnederlandse bestedingen en uitvoer van goederen en diensten.

(4) Consumptieve bestedingen en bruto-investeringen in vaste activa van de overheid.

TABEL 6 TOEGEVOEGDE WAARDE VAN DE VERSCHILLENDE BEDRIJFSTAKKEN, NAAR VOLUME
(niet voor kalendermaanden gezuiverde gegevens, veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	p.m. in % van het bbp
Landbouw, bosbouw en vissenij	4,0	-7,3	5,3	-12,2	10,4	-1,2	3,9	-0,4	-0,8	0,6
Industrie, energie en water	-0,6	-0,9	3,2	0,4	1,4	3,3	-0,1	-9,9	4,2	15,0
Winning van oliestoffen	-5,1	1,7	4,2	7,9	8,7	4,7	22,5	-5,8	-4,4	0,1
Verwerkende nijverheid	-0,6	-1,2	3,8	1,1	0,7	3,5	-0,2	-15,0	4,8	12,3
waarvan:										
Voedingsmiddelen, dranken, tabak	1,8	1,4	3,4	0,5	2,0	6,8	5,6	-2,6	-0,3	2,0
Textiel, hout, papier en drukkerijen	-1,4	-2,1	4,0	-3,2	4,6	5,8	-2,8	-12,3	1,2	1,3
Chemie en rubber ⁽¹⁾	2,0	-0,6	5,9	5,5	0,9	1,3	3,3	-17,7	7,6	4,2
IJzer en staal en metaalverwerkende nijverheid	0,3	-2,2	4,6	-8,1	2,3	9,4	-6,1	-12,7	3,5	1,8
Informatiecaproducten en elektrische apparatuur	-8,3	-3,5	0,5	-4,7	1,1	-7,8	-3,2	-17,8	8,0	0,8
Machines en werktuigen, transportmiddelen	-2,6	-1,0	2,4	11,0	-4,4	4,1	-3,2	-28,8	4,5	1,7
Overige verwerkende nijverheid	-8,8	-5,9	-3,8	-7,7	-4,5	-3,4	1,3	2,5	12,7	0,6
Elektriciteit en gas	-1,4	-0,8	-2,5	-2,0	10,0	2,0	1,3	23,8	1,0	1,9
Water	3,2	6,6	4,0	-9,5	-4,2	1,2	-4,5	0,3	3,3	0,7
Bouwnijverheid	-0,5	1,0	5,8	4,5	9,0	1,6	0,9	-1,9	0,5	5,1
Diensten										
Handel en herstelling	4,2	5,0	3,6	-3,3	0,3	6,7	0,2	-2,5	4,6	11,4
Vervoer en opslag	-4,0	1,6	-3,7	6,4	0,3	2,2	3,1	-5,3	-3,0	5,2
Horeca	-1,2	1,8	0,0	1,0	2,1	1,1	0,6	-10,1	3,2	1,5
Informatie en communicatie	3,0	2,1	4,7	0,1	3,0	3,3	3,4	2,7	-0,2	3,8
Financiële diensten	8,6	-6,5	9,7	3,4	9,7	-1,8	0,5	-0,4	0,7	5,4
Exploitatie van en handelen in onroerend goed	1,0	1,7	0,0	-0,4	1,2	0,6	2,2	-1,0	1,7	8,3
Rechtskundige en administratieve dienstverlening, R&D	0,8	3,7	3,2	9,8	5,7	6,2	4,5	-2,7	1,7	11,5
Overheid en onderwijs	1,7	1,3	1,2	1,4	0,8	0,6	0,9	-0,4	0,9	12,9
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	0,6	0,3	1,7	0,7	0,2	2,7	2,0	4,0	2,8	6,8
Overige diensten	0,8	0,2	5,3	2,2	2,6	1,0	3,5	-4,9	1,9	1,8
Toegeweegde waarde van de bedrijfstakken, tegen basisprijzen	1,2	1,0	2,7	1,7	2,6	2,8	1,6	-2,9	2,0	89,2
Productgebonden belastingen, ongerekend subsidies ⁽²⁾	0,3	-0,1	0,8	0,2	0,4	0,4	-0,4	-0,2	0,5	10,8
Bbp	1,4	0,8	3,3	1,7	2,7	2,9	1,0	-2,8	2,3	100,0

Bron: INR.

(1) Deze indeling bevat eveneens de vervaardiging van cokes en de farmaceutische nijverheid.

(2) Bijdrage tot de verandering van het bbp.

TABEL 7 ARBEIDSMARKT
(jaargemiddelden, duizenden personen)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 r
Bevolking op arbeidsleeftijd ⁽¹⁾	6 774	6 805	6 835	6 879	6 942	7 012	7 074	7 124	7 171	7 210
Beroepsbevolking	4 722	4 768	4 849	4 922	4 966	4 986	5 040	5 084	5 135	5 171
Nationale werkgelegenheid	4 231	4 230	4 275	4 337	4 387	4 460	4 539	4 533	4 571	4 626
Grensarbeiders (saldo)	67	70	72	73	75	77	78	79	79	79
Binnenlandse werkgelegenheid	4 164	4 160	4 204	4 264	4 311	4 383	4 462	4 454	4 491	4 547
Zelfstandigen	689	689	692	695	699	706	716	720	726	736
Loontrekkenden	3 475	3 471	3 512	3 569	3 612	3 677	3 746	3 734	3 765	3 811
Conjunctuurgevoelige bedrijfstakken ⁽²⁾	2 246	2 222	2 231	2 260	2 291	2 341	2 387	2 351	2 357	2 385
Overheid en onderwijs	721	729	745	759	764	771	782	794	801	799
Overige diensten ⁽³⁾	507	520	537	550	557	565	578	590	608	627
Werkloosheid ⁽⁴⁾	492	538	573	585	579	526	500	551	564	545

Bronnen : ADSEI, FPB, INR, RVA, NBB.

(1) Personen in de leeftijscategorie van 15 tot 64 jaar.

(2) Namelijk de bedrijfstakken landbouw; industrie; bouw, overige dienstverlening; productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht; productie en distributie van water; afval- en waterbeheer en sanering; handel; reparatie van auto's en motorfietsen; vervoer en opslag; verlijfaccommodatie en restaurants; informatie en communicatie; financiële activiteiten en verzekeringen; exploitatie van en handel in ontoerend goed; vrije beroepen en wethouderlijke en technische activiteiten; en administratieve en ondersteunende diensten.

(3) Namelijk de bedrijfstakken menselijke gezondheidzorg en maatschappelijke dienstverlening; kunst, amusement en recreatie; overige diensten; en huishoudens als werkgever.

(4) Niet-werkende werkzoekenden, bestaande uit de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (exclusief de niet-werkzoekende oudere werklozen), alsook de andere verplicht of vrijwillig ingeschreven werkzoekenden. De reeds in de werkgelegenheid opgenomen PWA-werknemers werden uit dit totaal geweerd.

TABEL 8
WERKGELEGENHEIDSGRAAD

(in % van de overeenstemmende bevolking in de leeftijds categorie van 15 tot 64 jaar⁽¹⁾, jaargemiddelen)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ⁽²⁾
Totaal	59,9	59,6	60,3	61,1	61,0	62,0	62,4	61,6	62,0	61,8
p.m. Totaal (van 20 tot 64 jaar)	65,0	64,7	65,6	66,5	66,5	67,7	68,0	67,1	67,6	67,2
Naar geslacht										
Vrouwen	51,4	51,8	52,6	53,8	54,0	55,3	56,2	56,0	56,5	56,7
Mannen	68,3	67,3	67,9	68,3	67,9	68,7	68,6	67,2	67,4	66,9
Naar leeftijd										
Van 15 tot 24 jaar	29,4	27,4	27,8	27,3	27,6	27,5	27,4	25,3	25,2	25,4
Van 25 tot 54 jaar	76,5	76,5	77,3	78,3	78,4	79,7	80,5	79,8	80,0	79,4
Van 55 tot 64 jaar	26,6	28,1	30,0	31,9	32,0	34,4	34,5	35,3	37,3	38,6
Naar gewest										
Brussel	54,5	53,2	54,1	54,8	53,4	54,8	55,6	55,1	54,8	54,2
Vlaanderen	63,5	62,9	64,3	64,9	65,0	66,1	66,5	65,8	66,3	66,0
Wallonië	54,9	55,4	55,1	56,1	56,1	57,0	57,2	56,2	56,7	56,8
Naar scholingsniveau										
Ten hoogste lager secundair	41,7	41,2	40,5	40,4	40,1	40,5	39,7	38,6	39,1	38,2
Ten hoogste hoger secundair	64,9	63,9	64,7	65,5	65,1	65,9	67,0	65,4	65,7	65,5
Hoger	82,5	82,2	82,5	82,8	82,4	83,7	83,0	81,9	81,9	81,8

Bron: ADSEI.

(1) Deze werkgelegenheidsgraden worden berekend op basis van de geharmoniseerde gegevens uit de arbeidskrachtentelling.

(2) Gemiddelden van de eerste drie kwartalen.

TABEL 9
WERKLOOSHEIDSGRAAD
(in % van de overeenstemmende beroepsbevolking in de leeftijscategorie van 15 tot 64 jaar⁽¹⁾, jaargemiddelden)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ⁽²⁾
Totaal	7,6	8,2	8,5	8,3	7,5	7,0	8,0	8,4	8,4	7,2
Naar geslacht										
Vrouwen	8,7	8,9	9,6	9,6	9,4	8,5	7,6	8,1	8,6	7,2
Mannen	6,7	7,7	7,6	7,7	7,5	6,7	6,5	7,8	8,2	7,2
Naar leeftijd										
Van 15 tot 24 jaar	17,7	21,8	21,2	21,5	20,5	18,8	18,0	21,9	22,4	19,5
Van 25 tot 54 jaar	6,6	7,1	7,4	7,4	7,2	6,6	6,1	6,8	7,3	6,3
Van 55 tot 64 jaar	4,1	3,0	3,9	4,4	4,8	4,2	4,4	5,1	4,6	4,3
Naar gewest										
Brussel	14,7	15,8	15,9	16,5	17,7	17,2	16,0	15,9	17,4	16,5
Vlaanderen	4,9	5,7	5,4	5,5	5,0	4,4	3,9	5,0	5,2	4,5
Wallonië	10,6	10,9	12,1	11,9	11,8	10,5	10,1	11,2	11,5	9,4
Naar scholingsniveau										
Ten hoogste lager secundair	11,7	12,5	13,3	14,1	14,0	13,0	12,5	13,7	15,4	14,3
Ten hoogste hoger secundair	7,4	8,4	8,5	8,2	7,6	7,0	8,1	8,2	6,8	
Hoger	4,1	4,4	4,7	4,5	4,5	3,8	3,6	4,5	4,5	3,8

Bron: ADSEI.

(1) Deze werkloosheidsgraden worden berekend op basis van de geharmoniseerde gegevens uit de arbeidskrachtentelling.
(2) Gemiddelden van de eerste drie kwartalen.

TABEL 10
WERKGELEGENHEIDSGRAAD: UITSPLITTING PER GEWEST
(in % van de overeenstemmende bevolking in de leeftijdscategorie van 15 tot 64 jaar⁽¹⁾, jaargemiddelden)

	Brussel						Vlaanderen						Wallonië					
	2008	2009	2010	2011 ⁽²⁾	2008	2009	2010	2011 ⁽²⁾	2008	2009	2010	2011 ⁽²⁾	2008	2009	2010	2011 ⁽²⁾		
Total	55,6	55,1	54,8	54,2	66,5	65,8	66,3	66,0	57,2	56,2	56,7	56,8	56,8	56,7	56,2	56,8	56,8	
p.m. Total (van 20 tot 64 jaar)	60,2	59,5	59,2	58,6	72,3	71,5	72,1	71,6	62,8	61,7	62,2	62,0	62,0	62,3	62,9	62,4	62,4	
Naar geslacht																		
Vrouwen	48,4	49,3	48,7	49,2	60,8	60,5	61,3	61,1	50,4	50,2	50,6	51,2	51,2	51,2	51,2	51,2	51,2	
Mannen	62,9	61,0	61,0	59,3	72,0	70,9	71,1	70,8	64,0	62,3	62,9	62,4	62,4	62,4	62,4	62,4	62,4	
Naar leeftijd																		
Van 15 tot 24 jaar	21,0	19,1	16,6	18,1	31,7	28,6	28,8	28,9	22,3	21,8	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	
Van 25 tot 54 jaar	68,4	67,5	68,0	65,7	85,6	85,1	85,4	85,0	75,1	74,2	74,4	74,0	74,0	74,4	74,4	74,4	74,4	
Van 55 tot 64 jaar	39,7	42,3	40,6	45,4	34,3	35,8	38,2	38,6	33,6	32,7	35,1	37,0	37,0	37,0	37,0	37,0	37,0	
Naar scholing niveau																		
Ten hoogste lager secundair	36,1	35,1	34,6	33,4	42,9	42,4	42,7	41,7	36,1	34,0	35,3	34,6	34,6	34,6	34,6	34,6	34,6	
Ten hoogste hoger secundair	53,3	53,0	52,3	50,6	71,4	69,6	70,4	70,3	61,8	60,7	59,9	59,8	59,8	59,8	59,8	59,8	59,8	
Hoger	78,3	75,5	76,7	76,9	85,0	84,2	84,0	83,4	81,1	80,1	79,8	80,8	80,8	80,8	80,8	80,8	80,8	

Bron: ADSEI.

(1) Deze werkgelegenheidsgraden worden berekend op basis van de geharmoniseerde gegevens uit de arbeidskrachtentelling.

(2) Gemiddelden van de eerste drie kwartalen.

TABEL 11
WERKLOOSHEIDSRAAD : UITSPLITSING PER GEWEST

(in % van de overeenstemmende beroepsbevolking in de leeftijscategorie van 15 tot 64 jaar⁽¹⁾, jaargemiddelden)

	Brussel			Vlaanderen			Wallonië		
	2008	2009	2010	2011 ⁽²⁾	2008	2009	2010	2011 ⁽²⁾	2008
Totaal	16,0	15,9	17,4	16,5	3,9	5,0	5,2	4,5	10,1
Naar geslacht									11,5
Vrouwen	16,7	15,8	18,0	15,1	4,2	5,0	5,1	4,6	11,5
Mannen	15,5	15,9	16,9	17,7	3,7	5,0	5,2	4,4	8,9
Naar leeftijd									
Van 15 tot 24 jaar	33,2	31,7	39,7	33,6	10,5	15,7	15,6	14,3	27,5
Van 25 tot 54 jaar	15,2	15,2	16,3	16,3	3,3	3,9	4,2	3,6	8,7
Van 55 tot 64 jaar	8,0	9,2	9,2	6,8	3,6	4,3	4,0	3,7	4,7
Naar scholing niveau									
Ten hoogste lager secundair	26,9	26,3	30,0	29,7	7,0	8,1	9,6	9,2	16,2
Ten hoogste hoger secundair	18,3	18,4	19,1	18,7	3,9	5,1	5,1	4,0	10,7
Hoger	7,9	8,6	9,0	8,1	2,3	3,1	3,0	2,7	4,7

Bron: ADSEI.

(1) Deze werkloosheidsgraden worden berekend op basis van de geharmoniseerde gegevens uit de arbeidskrachtentelling.

(2) Gemiddelden van de eerste drie kwartalen.

TABEL 12 GEHARMONISEERDE CONSUMPTIEPRIJSINDEX

(veranderingsspercentages t.o.v. de overeenstemmende periode van het voorafgaande jaar)

	Totaal	Energedragers	Niet-bevruchte levensmiddelen ⁽¹⁾	Bewerkte levensmiddelen	Onderliggende inflatietaedens ⁽²⁾	Niet-energetische industriele goederen	Diensten	ρ_m Nationale consumptieprijsindex	ρ_m Gezondheidsindex ⁽³⁾
2003	1,5	0,2	1,7	2,8	1,5	1,0	1,9	1,6	1,5
2004	1,9	6,6	0,9	2,2	1,3	0,3	2,1	2,1	1,6
2005	2,5	12,7	1,7	2,0	1,3	0,3	2,1	2,8	2,2
2006	2,3	7,3	3,3	2,1	1,5	0,9	2,1	1,8	1,8
2007	1,8	0,2	3,0	4,7	1,4	0,9	1,9	1,8	1,8
2008	4,5	19,8	2,8	7,8	1,8	1,3	2,3	4,5	4,2
2009	0,0	-14,0	0,4	1,7	2,1	1,4	2,6	-0,1	0,6
2010	2,3	10,0	3,5	1,0	1,1	0,8	1,4	2,2	1,7
2011	3,5	17,0	0,2	3,1	1,7	1,0	2,2	3,5	3,1
2011 Januari	3,7	15,7	2,1	2,1	1,3	2,5	3,2	2,7	2,7
Februari	3,5	18,3	2,0	2,2	1,6	0,7	2,3	3,4	2,8
Maart	3,5	18,1	-0,9	2,5	1,8	0,6	2,7	3,5	2,9
April	3,3	16,3	0,1	2,7	1,7	0,6	2,6	3,4	2,9
Mei	3,1	15,8	-0,5	3,0	1,5	0,6	2,2	3,3	2,9
Juni	3,4	17,3	-0,1	3,4	1,6	0,8	2,1	3,7	3,3
Juli	4,0	18,0	0,7	3,4	2,1	1,9	2,0	3,8	3,3
Augustus	3,4	17,6	-0,4	3,5	1,5	0,9	2,0	3,6	3,1
September	3,4	18,4	-1,5	3,5	1,5	0,9	1,9	3,6	3,0
Oktober	3,4	17,4	-0,3	3,4	1,6	1,0	2,0	3,6	3,1
November	3,7	17,9	1,0	3,6	1,7	1,0	2,1	3,8	3,4
December	3,2	13,5	0,4	3,8	1,7	1,1	2,2	3,5	3,2

Bronnen: EC, ADSEI.

(1) Fruit, groenten, vlees en vis.

(2) Gemeten aan de hand van de HICP, ongerekend levensmiddelen en energiedragers.

(3) Nationale consumptieprijsindex, ongerekend de producten die schadelijk worden geacht voor de gezondheid, namelijk tabak, alcoholhoudende dranken, benzine en diesel.

TABEL 13 SYNTETISCHE REKENINGEN VAN DE PARTICULIEREN, TEGEN LOPENDE PRIJZEN⁽¹⁾
 (niet voor kalenderinvloeden gezuiverde gegevens, in € miljoen)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 r
1. Bruto primair inkomen	209 536	210 762	216 103	222 902	233 680	246 656	260 285	258 850	264 129	276 682
Lonen en salarissen ⁽²⁾	144 203	147 171	151 331	156 417	163 783	172 465	181 944	183 546	187 764	196 693
Inkomens uit vermogen ⁽³⁾	27 795	25 240	25 540	25 771	26 730	28 931	32 068	30 056	30 464	32 565
Bruto gemengd inkomen	19 793	20 375	21 206	21 350	22 474	23 031	23 455	23 389	23 920	24 946
Bruto-exploitatieoverschot	17 745	17 975	18 027	19 364	20 693	22 229	22 818	21 859	21 981	22 479
2. Lopende overdrachten ⁽³⁾	-39 741	-38 841	-40 115	-41 256	-41 604	-44 476	-46 834	-41 189	-43 740	-45 898
Ontvangen overdrachten	58 440	60 898	63 157	65 805	67 431	69 076	73 164	78 586	80 878	84 038
Betaalde overdrachten	98 180	99 739	103 272	107 061	109 036	113 552	119 998	119 775	124 618	129 936
3. Bruto beschikbaar inkomen (1 + 2)	169 795	171 921	175 989	181 647	192 076	202 180	213 451	217 662	220 390	230 784
p.m. In reële termen ⁽⁴⁾	196 089	195 761	195 944	196 908	202 154	206 887	211 500	217 662	216 489	219 247
(veranderingsspercentages t.o.v. het voorgaande jaar)	(0,0)	(-0,2)	(0,1)	(0,5)	(2,7)	(2,3)	(2,2)	(2,9)	(-0,5)	(1,3)
4. Wijziging in de rechten van de particulieren inzake aanvullende pensioenen opgebouwd in het kader van een beroepsactiviteit	1 541	1 716	1 857	2 009	1 959	2 467	2 858	2 601	3 248	3 313
5. Consumptieve bestedingen	141 426	144 490	150 256	155 935	163 512	171 088	179 987	179 697	187 476	195 029
6. Brutobesparingen (3 + 4 – 5)	29 911	29 147	27 590	27 721	30 522	33 560	36 322	40 566	36 162	39 068
p.m. In % van het bruto beschikbaar inkomen ⁽⁵⁾	17,5	16,8	15,5	15,1	15,7	16,4	16,8	18,4	16,2	16,7
7. Kapitaaloverdrachten ⁽⁶⁾	-296	-763	-850	-1 254	-1 239	-1 107	-1 267	-666	-1 480	-1 678
8. Brutowerkzaamheid	14 219	14 822	16 290	19 048	21 036	22 890	23 900	21 913	22 306	22 121
9. Financieringssaldo (6 + 7 – 8)	15 396	13 562	10 450	7 419	8 247	9 562	11 155	17 987	12 376	15 270

Bronnen : INR, NBB.

(1) De gegevens van deze tabel worden in brutotermijn opgesteld, d.w.z. vooraf aftrek van het verbruik van vaste activa.

(2) Bezoldigingen (exclusief die van de eigenaars-ondernemers), met inbegrip van de socialezekerheidsbijdragen, en overheidspensioenen.

(3) Het betreft nettobedragen, d.w.z. het verschil tussen de van andere sectoren ontvangen en de aan andere sectoren betaalde inkomens of overdrachten, met uitzondering van de overdrachten in natura.

(4) Gegevens gedefinieerd aan de hand van de deflator van de consumptieve bestedingen van de particulieren.

(5) In % van het bruto beschikbaar inkomen in de ruime zin, d.w.z. inclusief de wijziging in de rechten van de particulieren inzake aanvullende pensioenen opgebouwd in het kader van een beroepsactiviteit.

(6) Het betreft nettobedragen, d.w.z. het verschil tussen de van andere sectoren ontvangen en de aan andere sectoren betaalde overdrachten, inclusief de nettoaankopen van niet-financiële activa en de nettoaankopen van kostbaarheden.

TABEL 14
SYNTHETIQUE REKENINGEN VAN DE VENNOOTSCHAPPEN, TEGEN LOPENDE PRIJZEN⁽¹⁾

(niet voor kalendermaanden gezuiverde gegevens, in € miljoen)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 r
1. Bruto primair inkomen	40 663	46 305	51 956	54 066	57 025	61 256	59 435	48 886	63 268	64 979
Bruto-exploitatieoverschot	54 395	57 881	65 319	70 034	73 584	79 478	79 447	74 999	82 483	86 576
Inkomens uit vermogen ⁽²⁾	-13 732	-11 576	-13 364	-15 968	-16 559	-18 222	-20 012	-26 113	-19 214	-21 596
2. Lopende overdrachten ⁽²⁾	-6 562	-6 318	-7 409	-8 189	-9 447	-8 264	-8 564	-6 067	-6 008	-7 307
Ontvangen overdrachten	16 877	16 949	16 863	17 491	18 269	20 279	21 219	22 003	23 742	25 526
Betaalde overdrachten	23 439	23 267	24 272	25 680	27 716	28 543	29 783	28 070	29 750	32 833
3. Bruto beschikbaar inkomen (1 + 2)	34 101	39 987	44 546	45 877	47 579	52 992	50 871	42 819	57 261	57 672
4. Wijziging in de rechten van de particulieren inzake aanvullende pensioenen opgebouwd in het kader van een beroepsactiviteit	-1 540	-1 721	-1 853	-2 008	-1 956	-2 469	-2 854	-2 607	-3 254	-3 315
5. Brutobesparingen (3 + 4)	32 562	38 267	42 693	43 869	45 623	50 523	48 017	40 212	54 006	54 357
6. Kapitaaloverdrachten ⁽³⁾	817	-1 888	917	8 941	1 946	1 681	1 175	2 789	2 778	3 420
7. Bruto-investeringen in vaste activa	32 601	32 715	36 851	38 471	40 572	44 649	47 881	43 435	43 367	48 266
8. Voorraadwijziging	196	1 473	3 008	3 820	4 702	3 924	5 789	-3 439	47	3 181
9. Financieringssaldo (5 + 6 - 7 - 8)	582	2 191	3 751	10 519	2 295	3 631	-4 478	3 005	13 370	6 330

Bronnen: INR, NBB.

(1) De gegevens van deze tabel worden in brutotermen opgesteld, d.w.z. voor afname van het verbruik van vaste activa.

(2) Het betreft nettobedragen, d.w.z. het verschil tussen de van andere sectoren ontvangen en de aan andere sectoren betaalde inkomens of overdrachten, met uitzondering van de overdrachten in natura.

(3) Het betreft nettobedragen, d.w.z. het verschil tussen de van andere sectoren ontvangen en de aan andere sectoren betaalde overdrachten, inclusief de nettoaankopen van niet-financiële activa en de nettoaankopen van kostbaarheden.

TABEL 15 SYNTETISCHE REKENINGEN VAN HET BUITENLAND, TEGEN LOPENDE PRIJZEN⁽¹⁾
 (niet voor kalenderinvloeden gezuiverde gegevens, in € miljoen)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 r
1. Bruto primair inkomen	-3 638	-4 203	-3 218	-1 988	-2 724	-3 366	-4 966	2 101	-6 243	-6 463
Beloningen van werkneemers ⁽²⁾	-3 386	-3 763	-4 001	-4 088	-4 365	-4 721	-4 884	-5 137	-5 347	-5 616
Belastingen op productie en invoer ⁽²⁾	890	834	704	796	954	1 233	1 409	961	1 037	1 219
Inkomens uit vermogen ⁽²⁾	-1 142	-1 274	79	1 305	687	122	-1 492	6 277	-1 933	-2 066
2. Lopende overdrachten ⁽²⁾	3 033	3 694	4 350	4 182	4 120	3 060	4 211	4 910	4 663	4 926
Ontvangen overdrachten	6 610	7 549	7 937	8 482	8 380	8 217	9 382	10 236	10 753	11 047
Betaalde overdrachten	3 577	3 855	3 587	4 301	4 260	5 157	5 171	5 327	6 090	6 121
3. Goederen- en dienstenverkeer	-15 423	-14 925	-14 313	-11 935	-12 152	-12 905	-2 963	-2 292	-9 572	-5 435
Invoer van België	190 592	189 248	206 881	226 802	245 346	264 298	289 803	237 043	273 961	308 223
Uitvoer van België	206 015	204 173	221 194	238 737	257 498	277 203	292 766	246 335	283 533	313 658
4. Saldo op de lopende rekening (1 + 2 + 3)	-16 028	-15 434	-13 181	-9 741	-10 757	-13 211	-3 719	-2 281	-11 152	-6 972
5. Kapitaaloverdrachten ⁽³⁾	459	183	157	316	9	1 094	1 538	1 205	245	779
6. Financieringssaldo (4 + 5)	-15 569	-15 252	-13 024	-9 425	-10 747	-12 116	-2 181	-1 076	-10 907	-6 192

Bronnen : INR, NBB.

(1) Ooreenkomsing de conventies van de nationale rekeningen worden de transacties geboekt vanuit het standpunt van het buitenland. Daarom komt een positief (negatief) cijfer op het niveau van de saldi van de verschillende rubrieken overeen met nettobestedingen (netto-inkomsten) van België ten opzichte van het buitenland. Met name betekent een positief (negatief) financieringssaldo dat België een nettolening krijgt van (geeft aan) het buitenland.

(2) Het betreft nettobedragen, d.w.z. het verschil tussen de van andere sectoren ontvangen en de aan andere sectoren betaalde inkomens of overdrachten, met uitzondering van de overdrachten in natura.

(3) Het betreft nettobedragen, d.w.z. het verschil tussen de van andere sectoren ontvangen en de aan andere sectoren betaalde overdrachten, inclusief de nettoaankopen van niet-geproduceerde niet-financiële activa en de nettoaankopen van kostbaarheden.

TABEL 17
FINANCIERINGSSALDO PER DEELSECTOR VAN DE OVERHEID
(in € miljoen)

	Entiteit I			Entiteit II			Overheid	
	Federale overheid	Sociale zekerheid		Gemeenschappen en gewesten	Lokale overheid	Totaal	Volgens het ESR 1995	Volgens het EDP ⁽¹⁾
		Total						
2002	-691	1.258	567	-382	-594	-976	-409	-232
2003	767	-870	-103	26	-424	-398	-501	-291
2004	-706	35	-671	-52	-455	-507	-1.177	-855
2005	-8 033	-306	-8 339	340	-514	-174	-8 513	-8 109
2006	-213	840	627	494	-916	-422	205	428
2007	-3 828	1 689	-2 139	1 260	-198	1 062	-1 077	-926
2008	-5 796	1 583	-4 213	-95	-188	-282	-4 496	-4 328
2009	-14 509	-2 414	-16 923	-2 526	-466	-2 993	-19 915	-19 637
2010	-11 221	-380	-11 600	-2 337	-901	-3 238	-14 838	-14 390
2011 r	-13 083	-302	-13 385	-941	-1 117	-2 058	-15 443	-14 864

Bronnen: INR, NBB.

(1) De methodologie van het ESR 1995 werd in 2001 aangepast om de nettorenteinstens uit bepaalde financiële transacties, zoals swaps en forward rate agreements (FRAs), uit de berekening van het financierings saldo te weren. In het kader van de procedure bij buitensporige overheidstekorten (EDP) wordt met deze correctie evenwel geen rekening gehouden; dat is evenmin het geval voor de evaluatie van de stabiliteitsprogramma's door de EC.

TABEL 18 **GECONSOLIDEERDE BRUTOSCHULD VAN DE OVERHEID⁽¹⁾**
 (uitstaand bedrag aan het einde van de periode, in € miljoen)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
1. Officiële schuld van de Schatkist	262 752	263 018	265 518	269 160	270 601	285 226	310 215	321 389	341 193	363 462
In euro	257 288	259 295	263 074	267 420	269 145	284 288	305 700	320 826	341 075	363 462
Voor ten hoogste een jaar	31 115	30 222	30 355	31 036	32 243	37 891	54 162	47 232	49 797	52 758
Voor meer dan een jaar	226 173	229 073	232 719	236 384	236 902	246 397	251 539	273 593	291 278	310 704
In vreemde valuta's	5 464	3 724	2 444	1 740	1 456	937	4 515	563	118	0
2. Elementen van de officiële schuld van de Schatkist niet begrepen in de geconsolideerde brutoschuld ⁽²⁾	3 996	3 459	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Waarderingsverschil ⁽³⁾	712	489	561	525	786	1 072	1 012	283	252	411
4. Andere verplichtingen van de federale overheid ⁽⁴⁾	14 286	8 886	8 039	12 781	12 086	9 495	9 230	4 832	4 825	5 650 r
5. Consolidatie tussen de entiteiten van de federale overheid ⁽⁵⁾	13 084	17 416	21 291	22 687	21 454	30 814	29 749	27 269	35 466	38 043 r
waarvan activa van het Zilverfonds ⁽⁶⁾	1 087	4 266	12 492	13 504	14 661	15 494	16 183	16 901	17 628	18 388
6. Geconsolideerde brutoschuld van de federale overheid (1 - 2 + 3 + 4 - 5)	260 669	251 519	252 827	259 779	262 018	264 978	290 708	299 235	310 803	331 480 r
7. Geconsolideerde brutoschuld van de gemeenschappen en gewesten	16 776	15 305	15 080	13 259	12 842	12 346	13 728	20 939	22 937	n.
8. Geconsolideerde brutoschuld van de lokale overheid	14 446	14 860	15 677	15 747	16 410	16 861	16 445	16 355	17 810	n.
9. Geconsolideerde brutoschuld van de sociale zekerheid	103	90	52	428	0	0	0	1 047	1 579	n.
10. Consolidatie tussen de deelsectoren van de overheid ⁽⁷⁾	14 280	10 138	9 754	10 199	10 858	12 080	11 690	11 256	12 391	n.
11. Geconsolideerde brutoschuld van de overheid ⁽¹⁾ (6 + 7 + 8 + 9 - 10)	277 716	271 637	273 881	279 014	280 413	282 106	309 191	326 319	340 738	364 338 r

Bronnen : FOD Financiën, NBB.

(1) Schuld zoals die is gedefinieerd in de Europese verordening (EG) nr. 3605/93 van de Raad van 22 november 1993 betreffende de toepassing van het aan het verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap gehechte protocol betreffende de procedure bij buitensporige overheidsteksten.

(2) In hoofdzaak de schatkistcertificaten overgedragen aan het IMF.

(3) Aanpassing van de waardering van de schatkistcertificaten en van staatsbonen om van de discontowaarde tot de nominale waarde te komen.

(4) In hoofdzaak de gedebudgetteerde schuld van de Schatkist, de schulden van de Deposito- en consignatiekas, van het ALESH (tot 2006), van CREDIBE (tot 2002) en van het FSI (vanaf 2005 tot 2008), de munstukken in omloop, alsook de toegerekende schuld als gevolg van de Belgische participatie aan het wederzijdse bijstandssmechanisme van de Europese faciliteit voor financiële stabiliteit (EFFS) (vanaf 2011).

(5) Schuld van de federale overheid waarvan de tegenpost een actief is van een entiteit van de federale overheid.

(6) Met inbegrip van de gekapitaliseerde interessen op de 'Schatkistbons-Zilverfonds'.

(7) Schuld van een deelsector van de overheid waarvan de tegenpost een actief is van een andere deelsector van de overheid.

TABEL 19 DETERMINANTEN VAN DE VERANDERING VAN DE GECONSOLIDEERDE BRUTOSCHULD VAN DE OVERHEID⁽¹⁾
 (in % bbp, tenzij anders vermeld)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 r
Schuldpel (einde periode)	103,4	98,4	94,0	92,0	88,0	84,1	89,3	95,9	96,2	98,6
Verandering in de schuld	-3,1	-5,0	-4,3	-2,0	-4,0	-3,9	5,3	6,5	0,3	2,4
Endogene verandering ⁽²⁾	-3,4	-2,7	-4,8	-1,1	-4,6	-4,2	-1,3	7,3	0,3	0,1
Voor een stabilisering van de schuld vereist primair saldo	2,2	2,4	-0,4	0,4	-0,5	-0,6	1,2	5,1	-0,4	-0,7
Impliekte rente op de schuld	5,5	5,2	5,0	4,6	4,5	4,6	4,6	4,0	3,6	3,6
Nominale bbp-groei ⁽³⁾	3,4	2,8	5,5	4,1	5,1	5,3	3,1	-1,7	4,1	4,3
Fetitelijk primair saldo	5,6	5,1	4,4	1,5	4,1	3,5	2,5	-2,2	-0,7	-0,7
Verandering als gevolg van andere factoren ⁽⁴⁾	0,3	-2,3	0,5	-1,0	0,6	0,2	6,6	-0,7	0,0	2,4
Nettoaankoop van financiële activa										
Chartaal geld en deposito's	-0,2	0,2	0,1	0,0	0,4	0,4	1,9	-1,0	0,4	0,4
Aandelen en overige deelnemingen	-0,2	0,0	-0,3	-0,1	0,0	0,3	4,5	1,0	0,0	1,0
Effecten met uitzondering van aandelen ⁽⁵⁾	0,0	0,1	0,1	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Leningen	0,0	-2,2	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,5
Waarderingseffecten										
Invloed van wisselkoersverschillen	0,0	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,1	0,0
Invloed van emissie- en terugkooppremies	-0,2	0,1	0,0	-0,2	0,1	0,1	0,2	-0,1	-0,1	0,1
Verschil tussen interesten op basis van vastgestelde rechten en interesten op kasbasis	0,2	0,4	0,2	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Volume-effecten	0,1	0,0	0,0	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Wijzigingen in sectorclassificatie en overige volumemutaties	0,1	0,0	0,0	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overige effecten										
Nettoverandering van de overige te betalen en te ontvangen rekeningen	-0,3	-0,6	0,5	-0,1	0,6	-0,4	0,4	-0,7	0,1	0,3
Financiële derivaten ⁽⁶⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,6	0,1	0,1
Statistische afwijkingen	0,7	0,0	-0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,3	-0,1	0,0	n.

Bronnen: INR, NBB.

(1) Schuld zoals die is gedefinieerd in de Europese verordening (EG) nr. 3605/93 van de Raad van 22 november 1993 betreffende de toepassing van het aan het verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap gehechte protocol betreffende de procedure bij buitensporige overheidstekorten.

(2) De endogene verandering van de overheidsschuld wordt bepaald door het verschil tussen het primair saldo dat voor een stabilisering van de overheidsschuld in % bbp vereist is – dat wil zeggen het saldo dat overeenkomt met het verschil tussen de implieke rente op de schuld en de nominale bbp-groei, vermengduidigd met de verhouding tussen de schuld aan het einde van het voorafgaande jaar en het bbp van de beschouwde periode – en het feitelijk primair saldo.

(3) Veranderingspercentages t.o.v. het voorafgaande jaar.

(4) Een positieve (negatieve) waarde betekent een element die de schuld verhoogt (verlaagt).

(5) Behalve financiële derivaten.

(6) In 2010 heeft de Schatkist twee uitzonderlijke transacties uitgevoerd om swapposities te liquideren.

TABEL 20
LOPENDE REKENING EN KAPITAALREKENING VOLGENS DE BETALINGSBALANS
(in € miljoen)

	Eerste negen maanden					
	2009		2010		2011	
	Credit	Debet	Saldo	Credit	Debet	Saldo
1. Lopende rekening	300,176	305,863	-5,689	337,701	332,528	5,173
Goederen en diensten	239,527	238,581	945	276,804	273,806	2,995
Goederen	179,045	183,898	-4,850	211,070	214,489	-3,421
Algemene goederen	168,072	176,555	-8,479	198,892	206,187	-7,296
Loonwerk	8,477	6,045	2,430	9,542	6,598	2,944
Herstelling van goederen	450	105	343	441	162	276
Goederen gekocht in havens	1,488	769	718	1,535	895	642
Niet-monetair goud	565	424	138	661	648	12
Diensten	60,478	54,683	5,793	65,733	59,317	6,415
Vervoer	15,607	12,097	3,512	19,167	14,819	4,352
Reisverkeer	7,304	14,589	-7,282	7,744	14,148	-6,407
Communicatie	2,872	2,262	611	3,053	2,407	648
Constructie	1,084	902	181	1,166	941	224
Verzekeringen	898	793	105	836	878	-43
Financiële diensten	2,808	1,428	1,380	2,505	1,424	1,080
Informatica en berichtgeving	3,011	2,183	828	3,021	2,158	864
Royalty's en licenties	1,735	1,451	285	1,616	1,432	185
Andere diensten aan ondernemingen	22,578	17,249	5,329	23,521	18,871	4,651
waarvan driehoekshandel (netto)	3,966	-	3,966	2,898	-	2,898
Persoonlijke, culturele en ontspanningsdiensten	425	507	-82	463	575	-113
Niet elders vermelde overheidsdiensten	1,363	165	1,198	1,367	176	1,193
Niet-toegewezien diensten	789	1,061	-272	1,276	1,491	-214
Inkomens	52,992	53,115	-124	52,390	43,861	8,531
Inkomens uit arbeid	7,384	2,539	4,847	7,649	2,612	5,036
Inkomens uit beleggingen en investeringen	45,607	50,576	-4,969	44,745	41,249	3,496
Lopende overdrachten	7,659	14,168	-6,506	8,507	14,861	-6,354
Overheid	1,671	6,715	-5,045	1,597	6,933	-5,337
Andere sectoren	5,986	7,450	-1,464	6,911	7,926	-1,015
2. Kapitaalrekening	614	1,867	-1,253	581	1,228	-647
Kapitaaloverdrachten	383	634	-251	257	937	-680
Aan- en verkoop van niet-geproduceerde niet-financiële activa	231	1,233	-1,002	324	291	33
3. Nettolening aan het buitenland (1 + 2)	300,790	307,730	-6,942	338,282	333,756	4,526

Bron: NBB.

TABEL 21 VORMING VAN FINANCIËLE ACTIVA DOOR EN NIEUWE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN VAN DE PARTICULIEREN
(in € miljoen)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Eerste negen maanden p.m. Eind september 2011 uitstaand bedrag
Vorming van financiële activa	20 130	23 177	15 289	24 537	17 442	26 529	25 319	25 505	27 462	17 413	22 135
Voor ten hoogste een jaar	10 674	16 616	20 722	14 991	13 528	10 421	8 516	6 639	13 272	8 986	10 545
Biljetten, muntstukken en zichtdeposito's	4 734	4 547	5 792	6 150	1 108	342	1 405	5 005	2 733	2 126	802
Spaardeposito's	11 543	17 934	14 180	8 335	1 740	-8 774	1 792	32 856	20 894	16 362	2 810
Termijndeposito's	-5 299	-4 908	92	294	11 241	17 494	2 511	-25 903	-9 864	-9 300	4 239
Vastrentende effecten	-1 258	-357	-244	-113	238	739	1 364	-1 969	-463	-438	56
Deelbewijzen van monetair ICB's	954	-599	902	326	-798	620	1 445	-3 350	-28	235	2 638
Voor meer dan een jaar	9 459	7 158	5 304	9 071	3 295	14 043	17 088	20 198	14 263	6 747	8 868
Termijndeposito's	-503	-627	-371	-637	35	1 329	3 431	4 362	1 147	204	2 723
Vastrentende effecten	-6 055	-12 307	-17 410	-13 216	-16 273	-3 798	11 375	-521	-2 912	-2 032	9 095
Aandelen en overige participaties	1 470	-5 466	-1 254	-9 660	-1 327	3 714	11 374	10 137	2 801	-220	1 986
Deelbewijzen van niet-monetaire ICB's	4 185	10 045	6 732	10 105	7 490	-1 784	-16 032	-6 800	-3 917	-4 812	-9 576
Verzekeringsproducten ⁽¹⁾	10 363	15 513	17 607	22 479	13 370	14 582	6 941	13 020	17 145	13 606	4 640
Overige activa ⁽²⁾	-3	-597	-10 736	475	619	2 065	-285	-1 332	-74	1 681	2 722
Nieuwe financiële verplichtingen	4 028	6 753	6 282	12 134	12 247	14 422	13 963	5 650	11 226	8 201	8 571
Leningen voor ten hoogste een jaar	280	-998	-167	811	-54	154	425	-220	-62	175	123
Hypotheekaire leningen	4 426	7 999	6 009	11 650	11 862	13 253	13 574	6 628	11 471	8 176	8 765
Leningen met een forfaitair lastenpercentage	5 042	7 659	6 478	10 268	10 757	11 942	11 780	7 467	11 427	7 971	8 176
Overige	325	-208	-481	648	278	1 388	1 259	646	18	329	598
Overige verplichtingen ⁽³⁾	-941	548	12	735	827	-77	535	-1 485	25	-124	-10
Financieel saldo ⁽⁴⁾	-678	-247	440	-327	439	1 015	-36	-759	-183	-150	-317
	16 102	16 423	9 008	12 403	5 195	12 107	11 356	19 856	16 236	9 212	13 565
											720 772

Bron: NBB.

(1) Hoofdzakelijk nettorechten van de particulieren op de technische voorzieningen van levensverzekeringen en op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening.

(2) Deze rubriek omvat de andere te ontangen rekeningen in de betrekenis van het ESR 1995, namelijk de handelskredieten en diverse activa op de overheid en de financiële instellingen, waaronder met name de verlopen en niet-vervalen rente.

(3) Deze rubriek omvat de andere te betalen rekeningen in de betrekenis van het ESR 1995, bijvoorbeeld de verschuldigde maar nog niet betaalde belastingen of bijdragen, of de verlopen en niet-vervalen rente.

(4) De saldi van de financiële rekeningen van de buitenlandse sectoren stemmen niet overeen met het financieringsbehoefte zoals opgetekend in de reële rekeningen, vanwege de verschillen tussen het tijdstip waarop de transacties in de beide rekeningen worden geregistreerd, statistische aanpassingen en vergissingen en weglatingen. Bij gebrek aan gegevens kunnen blyvoerdelde de meeste handelsvorderingen en -schulden niet in de financiële rekeningen worden opgetekend.

TABEL 22 VORMING VAN FINANCIËLE ACTIVA DOOR EN NIEUWE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN VAN DE NIET-FINANCIËLE VENNOOTSCHAPPEN
(in € miljoen)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Eerste negen maanden p.m. Eind september 2011 uitstaand bedrag	
Vorming van financiële activa	25 786	49 114	30 533	12 798	82 676	147 239	194 336	78 728	152 553	79 359	63 193	1 614 888
Voor ten hoogste een jaar	-3 644	36 068	-9 040	11 127	37 548	32 611	70 222	50 854	50 795	45 233	5 527	527 805
Biljetten, muntstukken en zichtdeposito's	805	1 797	1 261	2 099	4 976	2 734	-3 818	8 216	1 664	3 879	-6 272	38 324
Overige deposito's	327	-3 784	1 533	-4 283	16 449	14 046	-1 455	19 479	-5 234	-2 117	6 683	75 983
Overige ⁽¹⁾	-4 776	38 055	-11 834	13 311	16 124	15 831	75 495	23 158	54 365	43 471	5 115	413 499
Voor meer dan een jaar	19 998	27 186	37 286	9 142	33 861	82 879	120 179	27 475	65 409	13 554	34 854	990 459
Aandelen en overige deelhoudingen ⁽²⁾	-2 895	2 451	18 757	10 333	-950	57 755	51 299	32 136	40 836	127	16 452	661 823
Vastrentende effecten	2 166	-1 753	-1 086	1 454	-3 620	3 057	2 998	6 359	-2 981	-1 710	2 739	15 967
Overige ⁽¹⁾	20 727	26 488	19 615	-2 646	38 431	22 067	65 882	-11 020	27 554	15 137	15 662	312 668
Overige activa en statistische aanpassingen ⁽³⁾	9 432	-14 141	2 287	-7 471	11 267	31 749	3 935	399	36 350	20 573	22 813	96 623
Nieuwe financiële verplichtingen	27 223	54 343	29 084	6 367	77 952	149 859	190 623	74 853	141 570	58 883	41 120	1 935 617
Voor ten hoogste een jaar	-4 761	21 091	-10 191	1 511	20 516	28 757	13 681	26 012	16 312	6 185	5 813	315 092
Door de kredietinstellingen toegekende kredieten	-454	-2 199	1 972	-5 861	3 014	12 467	3 325	-5 656	-6 484	-11 781	1 386	52 099
Overige kredieten ⁽¹⁾	-5 035	23 495	-11 970	9 716	18 356	12 314	9 683	31 023	24 081	19 131	3 073	254 172
Vastrentende effecten	728	-205	-192	-2 344	-854	3 977	672	645	-1 285	-1 165	1 353	8 821
Voor meer dan een jaar	32 679	33 178	38 526	4 957	55 790	119 067	171 075	48 708	123 216	53 547	34 110	1 602 049
Door de kredietinstellingen toegekende kredieten	1 820	-4 599	1 661	2 772	2 760	8 202	23 310	-2 938	4 245	3 444	-2 030	93 851
Overige kredieten ⁽¹⁾	22 540	26 831	14 177	-5 333	20 295	18 416	20 940	-8 891	10 803	2 849	10 870	221 285
Aandelen en overige deelhoudingen ⁽²⁾	8 657	5 323	22 485	9 103	31 337	92 318	127 586	53 321	105 891	45 312	23 400	1 264 249
Vastrentende effecten	-338	5 623	202	-1 585	1 398	131	-760	7 216	2 278	1 942	1 870	22 664
Overige verplichtingen ⁽⁴⁾	-695	75	749	-102	1 646	2 036	5 867	133	2 042	-848	1 197	18 476
Financieel saldo ⁽⁵⁾	-1 437	-5 229	1 449	6 432	4 724	-2 620	3 712	3 875	10 983	20 476	22 074	-320 730

Bron: NBB.

(1) Met inbegrip van de intrasectorale leningen van de niet-financiële vennootschappen.

(2) Inclusief ingehouden winsten op buitenlandse directe investeringen.

(3) Deze rubriek omvat diverse activa waaronder met name de verloren en niet-vervalen rente. Zij omvat eveneens de vergissingen en weglatingen van de financiële rekening van België ten opzichte van de rest van de wereld, die, om redenen van coherentie tussen de rekeningen, worden beschouwd als niet-geregistreerd kapitaalverkeer.

(4) Deze rubriek omvat de technische voorzieningen van niet-selfstandige instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening en de transitorische posten zoals gedefinieerd in het ESR 1995, bijvoorbeeld de verschuldigde maar nog niet betaalde belastingen of bijdragen, of de verloren en niet-vervalen rente.

(5) Ze voortkomt 4 bij tabel 21.

TABEL 23
VORMING VAN FINANCIËLE ACTIVA DOOR EN NIEUWE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN VAN DE OVERHEID
(in € miljoen)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Erste negen maanden p.m. Eind september 2011 uitstaand bedrag
Vorming van financiële activa	3 835	-4 496	3 413	453	896	12 777	22 272	-4 130	9 093	793	-5 652
Deposito's, leningen en effecten anderde dan aandelen	5 280	-3 871	4 060	1 366	-841	11 681	5 080	-5 822	11 257	3 045	-3 914
Bij de overheid	5 608	1 623	3 615	1 820	-532	10 587	-1 452	-2 790	9 162	-238	-8 060
Bij de andere sectoren	-328	-5 495	445	-455	-310	1 095	6 532	-3 032	2 096	3 283	4 147
Overige activa ⁽¹⁾	-1 445	-625	-647	-912	1 738	1 095	17 192	1 692	-2 164	-2 252	-1 739
Nieuwe financiële verplichtingen	6 173	-4 116	4 444	8 728	601	13 424	25 688	15 440	23 909	15 803	8 796
In €	7 463	-2 835	5 744	9 479	729	13 917	21 952	19 397	24 537	15 446	7 770
Voor ten hoogste een jaar	10	-518	-1 822	1 004	1 154	7 633	17 915	-4 754	2 911	-1 075	-2 331
waarvan:											70 743
Schatkistcertificaten	-296	-1 063	-133	869	334	3 738	11 132	-2 167	236	-733	-1 268
Andere effecten	175	472	-457	-184	107	1 013	3 554	-3 835	1 807	824	1 734
Voor meer dan een jaar	7 454	-2 317	7 566	8 475	-425	6 284	4 036	24 150	21 625	16 521	10 101
waarvan:											341 719
OLO's	11 628	7 790	4 968	4 125	-14	6 679	4 512	16 228	16 161	11 078	8 674
Andere effecten	-5 490	-8 901	-5 323	656	-1 452	-1 128	-560	7 526	2 737	2 951	209
In vreemde valuta's	-1 291	-1 281	-1 300	-751	-128	-492	3 736	-3 957	-628	357	1 026
Voor ten hoogste een jaar	-240	-761	11	-381	-55	-492	4 228	-3 957	-17	967	1 177
Voor meer dan een jaar	-1 050	-520	-1 310	-370	-73	0	-492	0	-611	0	0
Financieel saldo ⁽²⁾	-2 337	-380	-1 031	-8 275	296	-647	-3 415	-19 570	-14 815	-15 011	-14 449
											-299 772

Bron: NBB.

(1) Aandelen en overige deelheringen, deelbewijzen van ICBs, financiële derivaten en transitorische posten in de betekenis van het ESR 1995.

(2) Zie voetnoot 4 bij tabel 21.

TABEL 25
VORMING VAN FINANCIËLE ACTIVA DOOR EN NIEUWE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN VAN DE NIET-MONETAIRE FINANCIËLE ONDERNEMINGEN
(in € miljoen)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Eerste negen maanden		<i>p.m. Eind september 2011 uitstaand bedrag</i>
											2010	2011	
Niet-monetaire ICB's													
Vorming van financiële activa	3 586	4 029	6 240	6 492	7 935	-1 851	-13 982	263	-4 337	-3 702	-9 252	79 396	
Deposito's	2 957	2 390	1 994	1 861	-6 555	-6 996	-2 990	-3 331	-4 123	-2 999	-1 340	10 097	
Vastrentende effecten	103	-489	4 728	-1 123	3 130	7 450	-1 192	1	-323	-579	-2 743	26 908	
Aandelen en overige deelnemingen ⁽¹⁾	1 553	338	-2 465	414	-1 222	-4 250	-798	4 017	-1 731	-2 172	-4 939	19 336	
Participaties in ICB's	-2 653	205	-5	5 855	5 058	-141	-5 350	1 296	2 405	1 790	11	18 166	
Overige activa	1 627	1 583	1 988	-515	1 624	2 086	-3 652	-1 720	-565	258	-240	4 889	
Nieuwe financiële verplichtingen	3 586	4 029	6 240	6 492	7 935	-1 851	-13 982	263	-4 337	-3 702	-9 252	79 396	
Participaties in ICB's van de Belgische particulieren	4 698	5 335	4 222	1 471	5 092	-3 633	-6 663	-5 036	-4 030	-4 152	-5 461	53 045	
Participaties in ICB's van de andere beleggers	-1 111	-1 307	2 019	5 021	2 843	364	-5 205	4 595	232	16	-3 568	24 718	
Andere verplichtingen	0	0	0	0	0	1 419	-2 114	704	-539	435	-222	1 633	
Financieel saldo ⁽²⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Verzekeringsmaatschappijen en instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening													
Vorming van financiële activa	10 547	16 405	20 422	22 471	15 522	17 704	8 505	14 946	12 151	11 322	4 815	262 439	
Deposito's	1 784	3 320	2 587	75	-896	-885	3215	-2 154	-268	6 179	3 249	14 719	
Vastrentende effecten	1 733	11 737	14 807	15 964	14 977	12 187	1 423	1 423	10 552	6 179	-1 520	158 833	
Leningen	343	-104	-672	241	126	1 433	1 080	281	141	361	13 902	30 248	
Aandelen en overige deelnemingen	3 498	-1 258	97	2 158	-1 394	4 340	6 125	-6 374	2 686	3 985	3 459	31 735	
Participaties in ICB's	2 978	2 206	2 538	4 250	2 330	1 906	-5 594	703	-2 012	-1 198	-1 342	13 001	
Overige activa	212	503	461	697	264	30	1 903	495	913	1 092	608	263 336	
Nieuwe financiële verplichtingen	10 758	16 390	20 380	23 916	16 709	15 563	10 455	12 276	12 158	10 524	6 582		
Voorzieningen levensverzekeringen en instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening	8 569	13 035	15 104	20 170	11 403	13 776	6 616	9 409	10 255	8 277	5 479	196 653	
Andere technische voorzieningen verzekeringen	1 069	1 580	2 197	1 838	1 757	341	730	1 070	1 897	1 885	190	30 304	
Andere verplichtingen	1 119	1 775	3 078	1 908	3 549	1 447	3 110	1 796	6	362	913	36 379	
Financieel saldo	-211	15	42	-1 445	-1 187	2 141	-1 951	2 670	-6	798	-1 767	-897	
Andere ⁽³⁾													
Vorming van financiële activa	7 704	7 277	-3 569	8 189	30 716	51 473	58 799	30 799	4 635	3 844	-3 359	208 489	
Deposito's	-298	3 592	148	1 778	290	10	8 023	-2 585	-346	425	-1 802	9 438	
Leningen	3 295	3 089	688	1 204	14 945	11 045	43 967	18 734	10 921	5 819	-1 244	129 596	
Aandelen en overige deelnemingen	3 671	-1 619	-2 461	4 913	4 145	29 375	5 808	4 124	-13	-26	182	35 347	
Overige activa	1 036	2 215	-1 945	293	11 336	11 043	1 001	10 526	-5 927	-2 374	-495	34 107	
Leningen	6 099	-6 099	-4 219	6 493	29 994	50 154	60 592	33 424	9 033	7 333	-821	213 606	
Aandelen en overige deelnemingen	804	8 461	-2 888	1 417	5 502	13 148	10 470	4 142	-3 935	-518	-369	57 318	
Andere verplichtingen	2 901	-68	4 165	1 165	19 014	32 288	9 202	6 350	1 597	164	412	63 451	
Financieel saldo	2 394	-93	-1 268	911	1 478	4 718	40 920	22 931	11 371	7 687	-864	92 838	
	1 605	-1 023	650	1 696	722	1 320	-1 793	-2 625	-4 398	-3 489	-2 538	-5 117	

Bronnen : BEAMA, Belgische Vereniging van Pensioeninstellingen, FSMA, NBB.

(1) Inclusief de vastgedeclaraties.

(2) De niet-monetaire ICB's worden behandeld als louter financiële intermediairs die geen financieel saldo laten optekenen.

(3) Financiële holdingvennootschappen, Vastgoedbeheks, Privaks, instellingen voor belegging in schuldborderingen, hypotheekmaatschappijen, regionale instellingen voor sociale huisvesting, financieringsmaatschappijen, beleggingsondernemingen en beheersvennootschappen van ICB's.

TABEL 26 **NETTO-UITGIFTFEN VAN EFFECTEN⁽¹⁾ DOOR DE FINANCIËLE INSTELLINGEN⁽²⁾, DE NIET-FINANCIËLE VENNOOTSCHAPPEN EN DE OVERHEID**
 (in € miljoen)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Erste negen maanden p.m.	Eind september 2011 uitstaand bedrag
Vastrentende effecten	3 129	-6 243	-7 579	-7 844	876	31 320	67 159	71 054	12 365	13 283	4 227	532 823
Financiële instellingen en niet-financiële vennootschappen	-1 598	-3 257	-5 339	-12 558	2 029	21 510	44 785	57 262	-7 949	-1 193	-6 144	194 759
Effecten op ten hoogste een jaar	1 061	-301	694	-3 186	-1 490	4 265	2 075	9 625	-6 638	-1 629	-4 932	18 297
Effecten op meer dan een jaar	-2 659	-2 956	-6 033	-9 372	3 518	17 245	42 710	47 638	-1 311	436	-1 212	176 462
Overheid	4 727	-2 986	-2 240	4 714	-1 153	9 810	22 374	13 792	20 314	14 476	10 371	338 064
Effecten op ten hoogste een jaar	-361	-1 355	-574	304	385	4 258	18 914	-9 962	2 027	1 058	1 488	47 027
Effecten op meer dan een jaar	5 088	-1 630	-1 666	4 411	-1 539	5 551	3 460	23 754	18 287	13 418	8 883	291 037
Aandelen	12 132	4 022	22 699	13 262	53 507	144 571	149 656	64 921	108 071	45 694	24 448	1 373 393
Genoteerde aandelen	1 048	818	4 182	5 407	5 646	11 371	13 925	936	891	470	1 135	158 103
Niet-genoteerde aandelen en overige deelhoudingen ⁽³⁾	11 084	3 205	18 518	7 855	47 861	133 200	135 731	63 985	107 180	45 224	23 343	1 215 290
p.m. Beroep op de effectenmarkt door de financiële instellingen en de niet-financiële vennootschappen	10 534	765	17 360	704	55 536	166 081	194 442	122 183	100 122	44 501	18 334	1 568 152

Bronnen: Euronext Brussels, FSMA, NBB.

(1) Behalve derivaten en deelbewijzen van ICB's.

(2) Behalve het Eurosysteem.

(3) Inclusief de ingehouden winsten op directe investeringen gerealiseerd in België door de buitenlandse vennootschappen.

TABEL 27
RENTETARIEVEN

(einde kwartaal, in % per jaar)

		Rente op de interbancaire markt						Tienjaars referentie-OLO	
		Daggoed ⁽¹⁾			Driemaands schatkistcertificaten				
		Daggoed ⁽¹⁾	Driemaands ⁽²⁾	Driemaands	Schatkistcertificaten	Op één jaar	Op twee jaar		
Rendementspercentage op de Belgische secundaire markt voor de effecten uitgegeven door de Belgische overheid									
2007	K1	.....	3,90	3,92	3,78	4,01	4,02	4,02	
	K2	.....	4,14	4,18	4,01	4,35	4,50	4,54	
	K3	.....	4,16	4,79	3,93	4,04	4,18	4,26	
	K4	.....	3,92	4,68	3,79	4,13	4,11	4,22	
2008	K1	.....	4,16	4,73	3,81	3,82	3,78	3,92	
	K2	.....	4,27	4,95	4,22	4,64	4,79	4,87	
	K3	.....	4,17	5,28	3,78	3,71	3,82	4,22	
	K4	.....	2,35	2,89	1,76	1,99	2,51	3,32	
2009	K1	.....	1,64	1,51	0,77	1,01	1,70	3,21	
	K2	.....	0,40	1,10	0,56	0,84	1,52	3,94	
	K3	.....	0,53	0,75	0,38	0,70	1,40	2,96	
	K4	.....	0,41	0,70	0,33	0,84	1,43	3,95	
2010	K1	.....	0,40	0,63	0,31	0,62	1,05	2,68	
	K2	.....	0,54	0,77	0,35	0,69	1,06	3,65	
	K3	.....	0,88	0,89	0,42	0,89	1,18	2,21	
	K4	.....	0,82	1,01	0,63	1,57	2,04	2,74	
2011	K1	.....	0,90	1,24	0,96	1,57	2,17	3,54	
	K2	.....	1,72	1,55	1,35	1,63	2,22	3,47	
	K3	.....	1,46	1,55	0,83	0,84	1,62	4,13	
	K4	.....	0,63	1,36	0,05	0,58	1,89	3,70	
								4,06	

Bronnen: ECB, NBB.

(1) Gewogen gemiddelde rente op de interbancaire markt van het eurogebied voor in euro luidende blanco (d.w.z. zonder effectenwaarborg) dagtransacties (Eonia).

(2) Gemiddeld rentetarieff dat geafficheerd op de interbancaire markt van het eurogebied voor in euro luidende driemaands blanco transacties (Euribor).

TABEL 28
BELANGRIJKSTE RENTETARIEVEN VAN HET EUROSYSTEEM

(in % per jaar)

	Aankondigingsdatum van de wijzigingen	Rente op de basisliftefinancieringstransacties ⁽¹⁾	Rente op de marginale leningsfaciliteit	Rente op de depositofaciliteit
2002	5 december	2,75	3,75	1,75
2003	6 maart	2,50	3,50	1,50
	5 juni	2,00	3,00	1,00
2004	-			
2005	1 december	2,25	3,25	1,25
2006	2 maart	2,50	3,50	1,50
	8 juni	2,75	3,75	1,75
	3 augustus	3,00	4,00	2,00
	5 oktober	3,25	4,25	2,25
	7 december	3,50	4,50	2,50
2007	8 maart	3,75	4,75	2,75
	6 juni	4,00	5,00	3,00
	3 juli	4,25	5,25	3,25
	8 oktober	3,75	4,25	3,25
	6 november	3,25	3,75	2,75
	4 december	2,50	3,00	2,00
2009	15 januari	2,00	3,00	1,00
	5 maart	1,50	2,50	0,50
	2 april	1,25	2,25	0,25
	7 mei	1,00	1,75	0,25
2010	-			
2011	7 april	1,25	2,00	0,50
	7 juli	1,50	2,25	0,75
	3 november	1,25	2,00	0,50
	8 december	1,00	1,75	0,25

Bron: ECB.

(1) Voor de tussen 28 juni 2000 en 14 oktober 2008 verrekende operaties, minimale inschrijvingsrente voor de aanbestedingen van kredieten. Voor de vanaf 15 oktober 2008 verrekende operaties, vast rentetarief van de wekelijkse toewijzing van kredieten op een week.

TABEL 29 WISSELKOERSEN
(nationale muntenheden per euro, jaargemiddelden)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
VS-dollar	0,946	1,131	1,244	1,244	1,256	1,370	1,471	1,395	1,326	1,392
Japanse yen	118,1	131,0	134,4	136,9	146,0	161,3	152,5	130,3	116,2	111,0
Zwitsers frank	1,467	1,521	1,544	1,548	1,573	1,643	1,587	1,510	1,380	1,233
Chinese yuan renminbi	7,827	9,363	10,297	10,196	10,010	10,418	10,224	9,528	8,971	8,996
Koreaanse won	1 175,5	1 346,9	1 422,6	1 273,6	1 198,6	1 273,0	1 606,1	1 772,9	1 531,8	1 541,2
Dollar van Hongkong	7,375	8,808	9,688	9,677	9,755	10,691	11,454	10,811	10,299	10,836
Singapore dollar	1,691	1,970	2,102	2,070	1,994	2,064	2,076	2,024	1,806	1,749
Canadese dollar	1,484	1,582	1,617	1,509	1,424	1,468	1,559	1,585	1,365	1,376
Noorse kroon	7,509	8,003	8,370	8,009	8,047	8,017	8,224	8,728	8,004	7,793
Australische dollar	1,738	1,738	1,691	1,632	1,667	1,635	1,742	1,773	1,442	1,348
Brits pond	0,629	0,692	0,679	0,684	0,682	0,684	0,796	0,891	0,858	0,868
Zweedse kroon	9,161	9,124	9,124	9,282	9,254	9,250	9,615	10,619	9,537	9,030
Deense kroon	7,431	7,431	7,440	7,452	7,459	7,451	7,456	7,446	7,447	7,451
Tsjechische koruna	30,80	31,85	31,89	29,78	28,34	27,77	24,95	26,44	25,28	24,59
Hongaarse forint	243,0	253,6	251,7	248,1	264,3	251,4	251,5	280,3	275,5	279,4
Bulgaraarse lev	1,949	1,949	1,953	1,956	1,956	1,956	1,956	1,956	1,956	1,956
Roemeense leu ⁽¹⁾	31,270	37,551	40,510	3,621	3,526	3,335	3,683	4,240	4,212	4,239
Litouwse litas	3,459	3,453	3,453	3,453	3,453	3,453	3,453	3,453	3,453	3,453
Letse lats	0,581	0,641	0,665	0,696	0,700	0,703	0,706	0,709	0,706	0,706
Poolsche zloty	3,857	4,400	4,527	4,023	3,896	3,784	3,512	4,328	3,995	4,121
p.m. Effectieve wisselkoers van de euro ⁽²⁾ (index 1ste kwartaal 1999 = 100)	90,0	100,6	104,4	102,9	102,8	106,4	110,4	111,7	104,6	104,4

Bron: ECB.

(1) Vanaf 2005, nieuwe Roemeense leu.

(2) Gegevens gebaseerd op de gewoon gemiddelden van de bilaterale wisselkoersen van de euro. De gewichten worden berekend op basis van de handelspartners waarvan de valuta's in deze tabel zijn opgenomen; zij omvatten tevens effecten op derde markten.